עין משפט נר מצוה

כה א מיי' פי"ח מהלכות גירושין הל' ו סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קכה סעיף כח:
כו ב מיי' פ"ז מהל' אישות הלכה כג סמג עשין מח טוש"ע שם סימן לח סעיף לה:
כז ג מיי' פ"ה מהלכות יבום הל' כג סמג עשין נ טוש"ע שם סי' קעח סעיף ב:
כח ד מיי' שם הל' כד טוש"ע שם סע"ח:
כט ה מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סע"ד:
ל ו מיי' שם טוש"ע שם סע"ג:
לא ז מיי' שם הלכה כג טוש"ע שם סע"ב:

מאי לאו דלא בעל - לאשון מגדלה וקאמר רב איכא לריכה גט משני דתלו קידושין הראשונים כגדלה: **כשבעל** - לפיכך איכא לריכה גט משני דבעילה שבעל הראשון מגדלה סתמא לשם קדושין מתכוין דיודע היה שאין קידושי קטנה כלום: **על תנאי** - שאין עליה נדרים או מומין: **וכנסה סתם** - ואח"כ נמלאו עליה נדרים לריכה גט דביאה לשם קידושין הואי דיודע היה שאין קידושין הראשונים כלום: ה"ג לריכא דאי איתמר בהא בהא קאמר רב משום דליכא תנאי, והכי איתא בכתובות פ' המדיר (דף עג.): **דאי איתמר בסתם** - גבי קטנה שלא מיאנה בהא קאמר רב דאסיק אדעתא' לבעול לשם קידושין משגדלה משום דליכא תנאה אין פסול קידושין הראשונים משום תנאי אלא משום קטנות ואדם יודע שאין קידושין הראשונים כלום וחזר ובעל לשם קידושין: **אבל בספיא** - דאיכא תנאי אימא מודה לשמואל ואדעתא דתנאי בעיל כסבור שאין עליה נדריסוקיימא תנאי שביניהן: **אבי כורסייא** - באפריון וקס"ד כשאר חופות שעדיין לא בעלה ואפ"ה לא הלריכוה גיטא מבתרא אלמא אלו קדושי קמאי: **מינסב נסבי** - ונתקדשה בבעילה משגדלה: **וקא אפקעינהו לקידושין מיניה** - דכל דמקדש תולה בדעת חכמים הוא דהא כדת משה וישראל קאמרינן ורבנן אמרי דמועיל אשה מבעלה לא ניהוי קידושין: **מינה דקדיש בכספא** - איכא למימר דאפקעיהו לקידושין ושוו מעות מתנה דהפקר ב"ד היה הפקר: **קדיש בביאה** - מאי הפקר ב"ד איכא למימר: **שויוה לבעילתו בעילת זנות** - והוא בדעתם תלה: **רבי אליעזר** - דמלמדין הקטנה למאן: **מתני'** - **שתי יתומות** - ככריות: **או חליצה** - לאחר שהגדיל: **קטנה וחרשת** - לא ידעינן בהי ניחא ליה והי תשיבה אשתו עפי: **גמ'** **וחרשת בת חליצה היא** - דקתני מתניתין וכן שתי חרשות: **כי היכי דעל** - לבעל הראשון שכנסה ברמיזה הכי נמי נפיק מיבם ברמיזה: **נשואין שתי נכריות** - פקחת לפקח וחרשת לחרש: **כונס** - שאינה בת חליצה משום קרייה אלא טובא ואם רלה להוליאה אח"כ מוליאה בגט שכנסה ברמיזה כך תלא ברמיזה ולא לריכה חליצה: **כונס ואין מוליאה לעולם** - שאין גיטו מפקיע קידושי אחיו פקח שהזקיקוה לו ליבום:

חולץ

קסבר שמואל כל הבועל על דעת קידושין הראשונים הוא בועל - ואע"ת לשמואל דליכא ליה דקדושין גדלי בהדה מ"מ דר"ג ולעיל ברים פ"ב (דף יח:) משמע דשמואל אית ליה מילתא דר"ג דפריך אמילתיה ואי אין זיקה תיבטל דהא אמר ר"ג כו' וי"ל דלשמואל ל"ל דמייירי (ג) כדמפרש בהדיא שבועל לשם קידושין ועוד אור"י דהתם כיון דיבמתו ואשתו שתיהן לפניו אפילו בסתמא בועל לשם קידושין כדי לדחות יבמתו ממנו דבאשתו ניחא ליה מיבמתו ומיהו קשה דתיקשה לשמואל מדרבנן דרבי אליעזר כשהחזירה כשהיא קטנה וגדלה אלמא דסתמא בועל לשם קידושין דליכא למימר דאיירי כשפירש שבועל לשם קידושין דא"כ היכי פריך מיניה בהמדיר (כתובות דף עג: ושם) *לרב אלא ע"כ כשבועל סתם ולא מצי לאוקומי כשפירש דא"כ הייט החזירה כשהיא גדולה ואר"י דשמואל סבירא לי' כר"ש בן יהודה (משום ר' ישמעאל) דאמר בהמדיר (נ"ז שם) אם בעלו לא קנו אי נמי כר' ישמעאל דאמ' שמואל* משום רבי ישמעאל והיא לא נתפשה כו': **והא** אפליגו בה חדא זימנא - תימה לר"י והא הרוייהו לריכי דאי אמר ההיא דאמר רב לריכה הייט גט ה"א לריכה מספק דלא ידעינן אי בעל לשם קידושין אם לאו קמ"ל דאין לריכה גט משני דואלי לאשון בעל לשם קידושין ואי אמר ההיא דקאמר שמואל לריכה גט משני ה"א הייט מספק ומראשון נמי לריכה גט מדאורייתא דסתמא לשם קידושין בעל ואר"י דהכי פריך והא אפליגו בה חדא זמנא ואמאי פליגי בשני מקומות דבאחד מהנך הוה מצי לאשמועי' ולימא הכי קדשה על תנאי ובעל רב אמר לריכה גט מראשון ולא משני ושמואל אמר אין לריכה גט מראשון אלא משני אי נמי ליתני באידך קטנה שהגדילה ועמדה ונשאת רב אמר איכא לריכה גט משני אלא מראשון ושמואל אמר לריכה גט משני ולא מראשון מה"ת אבל מדרבנן לריכה:

בהדיא קאמר רב משום דליכא תנאי אחולי אחליה - פי' משום דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות אית לן למימר דאחליה לתנאיה והיה בדעתו שיחולו קידושי כסף מדלא הזכיר התנאי אבל בהא דליכא בעילת זנות שהרי יש שם קדושין דרבנן ועוד דליכא קדושין הראשונים דומיא שיחולו אימא מודי ליה לשמואל ובקונטרס הגיה הכא לריכותא דכתובות ואין למחוק גירסא זו דהא למ"ד בהמדיר (כתובות דף עד:) קידשה ע"ת ובעל ד"ה לריכה הימנו גט ואפ"ה פליגי (שם דף עג. ושם) *בקטנה שלא מיאנה והגדילה ועמדה ונשאת א"כ פשיטא ליה טפי

[ע"ל לרבה]

[לעיל ק:]

תוס' חד מקמאי

מ ס ק נ א דשמעתת' דחרשת לאו בת חליצה היא אפי' חרשת דמעיקרא דקדושי' אינם אלא מדרבנן * הא דתנן קטנה וחרשת אין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה ל"ש נפלה לו מאחיו פקח ול"ש נפלה לו מאחיו חרש:

כתובות עב:

הגהות הב"ח

(א) גמ' לריכא (דאי איתמר וכו' לריכא) תא"מ וכ"כ גילסת רש"י דאי איתמר בהא בהא קאמר רב משום דליכא תנאה אבל בהא דליכא תנאה איתמר מודה לשמואל ואי איתמר בהכיא בהכיא קאמר שמואל אבל בהא איתמר מודה ליה לרב לריכא: (ב) תוס' ד"ה קסבר וכו' דמייירי ר"ג כדמפרש:

סם פו'

סם ג. גיטין לב. עב. כ"כ מה: לעיל ל:

נדה מ' [לקמן קיח:]

לעיל קד:

[ע"ל רבה כדמסיק לבסוף תיובתא דרבה]

לקמן קיב:

[ע"ל וכבא בקטנה]

[ועי' תוספות כתובות עב. ד"ה בהכיא]

מאי לאו *דלא בעל לא דבעל אי דבעל מאי טעמא דשמואל קסבר כל הבועל על דעת קדושין הראשונים הוא בועל והא פליגי בה חדא זימנא דאיתמר *קדשה על תנאי וכנסה סתם רב אמר לריכה הימנו גט ושמואל אמר אינה לריכה הימנו גט רב אמר [ב]לריכה הימנו גט כיון דנסבה אחולי אחליה לתנאיה ושמואל אמר אינה לריכה הימנו גט כל הבועל על דעת קדושין הראשונים הוא בועל לריכא (ה) דאי איתמר בהא בהא קאמר רב משום דאיכא תנאה וכיון דבעל אחליה לתנאיה אבל בהא איכא מודה ליה לשמואל ואי איתמר בהא בהך קאמר שמואל אבל בהך איכא מודה ליה לרב לריכא מאי לאו בעל לא בעל ואי איתמר בהא בהך קאמר שמואל אבל בהך איכא מודה ליה לרב לריכא ומי אמר רב כי בעל אין אי לא בעל לא והא ההיא עובדא דהוה בגרש ואיקדישה כשהיא קטנה וגדלה ואותביה אבי כורסייא ואתא אחרינא וחטפה מיניה ורב ברונא ורב חננאל תלמידי דרב הוו התם ולא הלריכוה גיטא מבתרא אמר רב פפא בגרש מינסב נסיבי והדר מותבי אבי כורסייא רב אשי אמר הוא עשה *שלא כהוגן לפיכך עשו בו שלא כהוגן ואפקעינהו רבנן לקידושי מיניה אמר ליה רבינא לרב אשי *תינח דקדיש בכספא קדיש בביאה מאי שוויה רבנן לבעילתו בעילת זנות אמר רב יהודה אמר שמואל *הלכה כרבי אליעזר וכן אמר רבי אלעזר הלכה כרבי אליעזר: **מתני'** [ג]מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת ביאתה או חליצתה של אחת מהם פוטרת צרתה וכן שתי חרשות קטנה וחרשת [ד]אין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה [ה]פקחת וחרשת ביאת הפקחת פוטרת החרשת ואין ביאת החרשת פוטרת את הפקחת [ו]גדולה וקטנה ביאת הגדולה פוטרת הקטנה ואין ביאת הקטנה פוטרת הגדולה: **גמ'** וחרשת בת חליצה היא והתנן *חרש שנחלץ וחרשת שחלצה וחולצת מן הקטן חליצתה פסולה אמר רב גידל אמר רב [ז]אביאה *רבא אמר אפילו תימא אחליצה כאן בחרשת מעיקרא כאן בפקחת ואח"כ נתחרשה חרשת מעיקרא כי היכי דעל הבי נפק פקחת ואחר כך נתחרשה לא דמעכבא בה קרייה איתיביה אביי וחרשת מעיקרא בת חליצה היא והתנן* שני אחין אחד פקח ואחד חרש נשואין לשתי נכריות אחת פקחת ואחת חרשת מת חרש בעל חרשת מה יעשה פקח בעל פקחת כונס ואם רצה להוציא יוציא מת פקח בעל פקחת מה יעשה חרש בעל חרשת כונס ואינו מוציא לעולם מאי לאו בחרשת מעיקרא וקתני כונס אין

חולץ

במקדש ע"ת דלריכה גט מבקטנה שלא מיאנה דכוותיה מיתיקמא הך לריכותא דהכא ולריכותא דכתובות (נ"ז שם) אליבא דאחביי*: **לפיכך** עשו לו שלא כהוגן ואפקעינהו לקידושי מיניה - מספקא לר"י אי טעמא דאפקעינהו משום דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש או משום דיש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה מדלא הזכיר כאן כמו שהזכיר בכל מקום כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש: **והחרשת** בת חליצה היא והתנן כו' - וא"ת תיקשי נמי מקטנה דתנן במתניתין דחליצת אחת מהן פוטרת צרתה ואילו בפרק מצות חליצה (לעיל דף קד:) תנן קטנה שחלצה תחלון משתגדיל ואם לא חלצה חליצתה פסולה ומיהו בקונטו' פי' דחליצתה לכשתגדיל פוטרת צרתה ועוד דאיכא לאוקמא מתני' דהכא כר' יוסי דאמר אשה בין גדולה בין קטנה ולפי הירושל' דגרסי' לעיל ואם לא חלצה חליצתה כשרה אמי שפיר טפי:

מאי

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com